

Профілактичні заходи щодо зниження ризику зараження COVID-19 за рекомендаціями ВООЗ та МОЗ України

Узагальнений на сьогодні досвід свідчить, що SARS-CoV-2 – збудник COVID-19, передається між людьми повітряно-крапельним шляхом, а також через тісні контакти. У групі осіб із найбільшим ризиком зараження - особи, які перебували в тісному контакті з хворим або особи, які піклуються про хворих. Профілактичні заходи є ключовими, і вони є однаковими як для сфери охорони здоров'я, так і для населення в цілому. Найбільш ефективними профілактичними заходами для населення є: часта обробка рук спиртовмісним антисептиком, якщо руки візуально не забруднені, та додатково спочатку з милом і водою, якщо руки брудні; уникання торкання очей, носа та рота; респіраторна гігієна та етикет кашлю: кашель або чхання в зігнутий лікоть або хустинку з її утилізацією в подальшому; носіння медичної маски і дотримання гігієни рук після зняття та утилізації маски; підтримання соціальної дистанції (не менше 1,5 м) від оточуючих, особливо від осіб з респіраторними симптомами.

Профілактичні дезінфекційні заходи регулюються на законодавчому рівні Законом України від 06.04.2000 № 1645 – III [«Про захист населення від інфекційних хвороб»](https://zakon.rada.gov.ua/go/1645-14) [cm. 33. https://zakon.rada.gov.ua/go/1645-14](https://zakon.rada.gov.ua/go/1645-14)

Існує дезінфекція профілактична, поточна та заключна. Дезінфекція визначається як комплекс заходів, спрямованих на знищення збудників інфекційних захворювань на об'єктах навколишнього середовища з метою розриву механізму передачі інфекцій, тобто на шляхах їх передачі від джерела інфекції до чутливого організму. Дезінфекція поверхонь є однією із найважливіших функцій в профілактиці інфекційних захворювань, як серед населення, так і серед працівників. З метою недопущення поширення випадків COVID-19 у різних приміщеннях саме профілактична дезінфекція повинна проводитися постійно. Профілактична дезінфекція, особливо у період карантину, повинна проводитися систематично в усіх місцях ймовірної присутності джерела збудника інфекції – хворого або «здорового» носія (заклади охорони здоров'я, аптеки, банки, магазини, харчові виробничі підприємства, готелі, заклади громадського харчування, також житлові приміщення під час перебування в них інфекційних хворих чи бактеріоносіїв тощо). Для проведення дезінфекції використовують такі способи знезараження об'єктів: механічний, фізичний, хімічний, комбінований.

Найпростішим є механічний спосіб, який забезпечує видалення мікроорганізмів з предметів, що підлягають знезараженню. Він передбачає обмивання, миття і чищення, підмітання, вологе прибирання, обробку пилососом, вентиляцію та інші звичайні прийоми прибирання приміщень і дотримання правил особистої гігієни. Фізичний спосіб зводиться до застосування різних видів високої температури (кип'ятіння, спалювання, стерилізація), УФ опромінення, обробка ультразвуком тощо. Фізичний спосіб забезпечує загибель патогенних мікроорганізмів та вірусів. Для хімічного способу дезінфекції застосовують хімічні речовини – дезінфекційні засоби. Важливим моментом є дотримання регламенту та режимів дезінфекції. Кожен з зазначених вище способів дезінфекції може самостійно використовуватись на практиці, однак часто застосовують комбіновані способи дезінфекції, тим самим домагаючись посилення ефекту.

На даний час в Україні для проведення дезінфекційних заходів в боротьбі з інфекційними хворобами використовується багато різних препаратів. Одні з них

виробляються в Україні, інші завозяться з-за кордону. Всі вони повинні бути зареєстровані в Державному реєстрі дезінфекційних засобів МОЗ України. Всі препарати мають різну діючу речовину для обеззаражування бактеріологічних та вірусологічних збудників. Відрізняються по часу знезараження, кількості активної речовини для приготування робочого розчину та концентрації розчину для проведення дезінфекції. До кожного із препаратів, при його реєстрації, невід'ємною частиною є інструкція по використанню засобу.

Для проведення дезінфекційних заходів при ризику зараження COVID-19 використовуються комбіновані препарати, що в своєму складі обов'язково мають активну речовину, яка діє на віруси різних інфекційних хвороб. Для проведення знезараження при COVID-19 ВООЗ та МОЗ України рекомендує використання хлорвмісних, спиртовмісних та препаратів, які мають комплекс четвертинних амонієвих сполук. Із великого спектру препаратів в реєстрі можна рекомендувати до використання такі ([Державний реєстр дезінфекційних засобів за 2018 рік](#), [Державний реєстр дезінфекційних засобів за 2019 рік](#), <https://moz.gov.ua/vidkriti-dani>) :

- Хлорамін
- Біонол Силфурс
- Алосепт
- Дісепт
- ХСГдез3
- Полідез
- Анюс гель 85 НПК
- Дезариус Хлор
- Бланідас 300
- Бланідас Актив
- Хлор Лік від
- Бланідас оксидез
- Діюзан Гіпо хлорид
- Сан ікон
- Саніфект
- АХД-2000
- АХД-2000 гель
- Стерізол та інші
- Вінсент – серветки
- Вінсепт Експрес – серветки
- VASEPT forte – серветки
- та інші

Саме комбіновані препарати, які в своєму складі мають декілька діючих активних речовин, є найбільш ефективними для широкого використання в умовах карантину. Ці засоби мають поєднувати такі характеристики: мати мийні, очищувальні та дезодоруючі властивості,

не пошкоджувати об'єкти, що піддаються знезараженню,

не потребувати змивання.

Одним з таких засобів є нейтральний дезінфектант очищувач CD-56, для якого фахівцями Інституту медицини праці імені Ю.І. Кундієва НАМН України була проведена санітарно-гігієнічна експертиза.

Були підготовлені [МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ](#) для застосування засобу “CD-256 нейтральний дезінфектант очищувач” з метою дезінфекції та передстерилізаційного очищення виробів медичного призначення.

Нейтральний дезінфектант очищувач CD-56 призначається для:

- дезінфекції та чищення непористих поверхонь приміщень, медичних приладів, апаратів та обладнання, предметів умеблювання, устаткування та побутових приладів; дезінфекції, зокрема в ультразвукових очищувачах, виробів медичного призначення; предметів догляду хворих; обладнання для фізичних вправ; білизни, лабораторного посуду, іграшки, гумових килимків, санітарно-технічного обладнання; прибирального інвентарю при інфекціях бактеріальної (включаючи туберкульоз), грибкової та вірусної (включаючи гепатити і ВІЛ-інфекцію/СНІД) етіології у вогнищах інфекційних хвороб та в лікувально-профілактичних закладах при проведенні поточної та заключної дезінфекції;
- проведення генеральних прибирань у лікувально-профілактичних, дитячих закладах та закладах соціального захисту;
- дезінфекції санітарного транспорту;
- проведення поточної, заключної, профілактичної дезінфекції та генеральних прибирань у лікувально-профілактичних закладах різного профілю, у приміщеннях установ, ділових та офісних приміщеннях, у дитячих і навчальних закладах, у закладах громадського харчування і торгівлі, складських приміщеннях для зберігання харчових продуктів, на комунальних об'єктах, у спортивно-оздоровчих закладах, на об'єктах розваг і відпочинку, у закладах соціального захисту та пенітенціарної системи, у приміщеннях військових частин, на всіх видах транспорту та об'єктах транспортної інфраструктури, на підприємствах харчової та харчопереробної промисловості, підприємствах та об'єктах громадського харчування і торгівлі, підприємствах ресторанного господарства, мікробіологічній, біотехнологічній, парфумерно-косметичній;
- дезінфекції, суміщеної з достерилізаційним очищенням ручним і механізованим способами в установках ультразвукового очищення, виробів медичного призначення з різних матеріалів, включаючи стоматологічні інструменти, стоматологічні матеріали, жорсткі і гнучкі ендоскопи та інструменти до них в лікувально-профілактичних закладах;
- дезінфекції високого рівня гнучких та жорстких ендоскопів та ендоскопічного обладнання;
- дезінфекції на епідемічно значимих об'єктах інших галузей виробництва та сфери послуг, діяльність яких вимагає проведення дезінфекційних робіт відповідно до діючих санітарно-гігієнічних та протиепідемічних норм і правил, нормативно-методичних документів;
- обробки об'єктів з метою попередження появи та знищення плісняви.